

„Jääme alati saarlasteks“

600 saarlast olid Torontos koos. — Saarlaste õhtul osavõtjaid isegi USA-st

„See Saaremaa on üks väikene maa...“, ütleb laulusalm, kuid reede õhtul Torontos peetud saarlaste küünlapäeva koosviibimisel jäi sootuks vastupidine mulje. Saarerahvast oli poola saali kokku tulnud ligi 600 inimest ja seejuures mitte ainult Torontost vaid ka teistest Ontario keskustest ja mõned koguni USA-st. Hoogu ja peotuju jätkus hilisööni. Saarlased, kelle sekka oli sattunud vast ainult kümnekond suuremaa meest, laulsid, tantsisid ja töötasid igavesti hoida kuulsat Saaremaa vaimu.

Queen Streetil võis reede õhtul kuulda laia saare ja hiiu murrakut, ning ümbruskonna parkimiseplatsid olid täidetud saarlaste limusiinidega. Poola saali tötles noori ja vanu, ning kaasas oli neidki, kes kodusaarest on kuulnud vaid vanemate jutustustest.

Õhtu avamiseks võttis sõna R. Kreem, kes rõhutas, et Saaremaa on jäänud saarlasele ka paguluses kalliks, ning ühiselt koos viibides suunduvad mõtted esmajoones koju, kuhu saadame sümboliseerivalt tervitusi laulus ja sõnas.

Meeskvartett koosseisus: V. Varik, E. Kaar, L. Riis, V. Gustavson esitas Ed. Kreemi akkordeoni saatel laulu „Meie armas saarekene“, mille järele R. Kreem luges ette läkituse kodusaarele. Selles tervitati kodumaid ja randu ning angetati hetkeks pead nende saarlaste mälestuseks, kes ohverdasid elu kodusaare vabaduse eest või kes küüditati võõrsile. „Hoi a pea ühise kühidatigi võõrsile. „Hoi a pea ühise kühidatigi võõrsile. „Hoi a pea ühise kühidatigi võõrsile.“

Rahvas laulis ühiselt „Me isad ja emad on saarlased...“, mille melode lõppedes astus kõnetooli Em. Lepik.

Kõneleja märkis elava aplausi saatel, et ta tahab kasutada juhuslikult saarlaste ja mandrimeeste vahelkõnede klaarimiseks.

Ta jutustas selleks järgmise loo: „Taevataat oli juba suurema osa maailmast loonud ja jõudnud lõpuks praeguse Saaremaa kohale. Siis tulnud aga Peetrus ja pannud, et looja ka temale midagi heha annaks. Hea küll. Lõpeta mina siinne töö ja mina lähen sulle maale, ütelnud taevataat leplikult. Kui looja lõpuks suurema osalt tagasi jõudnud, näinud ta ehmatusena, mida Peetrus oli teinud. Kõikjale oli kantud kokku kive ja liiva ning eriti rohkesti

Konsul J. Markus annab pidulikult üle Saaremaa lauliku selle koostamisel kaasaaidanud isikule

akadakaad. Kõik head plaanid on nurjaläinud, ütelnud vanajumal, kuid lisanud siis: „Päästame veel mis päästa annab. Mina loon saarlase. Mine sina Peetrus ja loo suuremaa mees.“

Kõneleja puudutas humoorikalt veel saarlase vahelkõnede hiidlastega ja muhulastega, leides, et nad erinevatest nimetustest hoolimata moodustavad ühise terviku. „Olgem uhked oma saaremaa vaimule. Hoiame seda vaimu ja homme päev on meie päralt,“ lõpetas kõneleja kõlavate kiiduavaldustega saatel.

Tervituseks võttis sõna ka konsul J. Markus, kes märkis, et vana saarlasena tahab ta kõigil koosviibijail südamliselt kätt suruda.

Järgnevalt andis konsul pidulikult üle saaremaa lauliku nendele koostamisel kaasa aidanud isikule. Akkordeonistid lõpetasid esikavalise osa võimsa marsiga, mille

järele kõlas: „Ma vaatsin paadist kiikriga...“ ja tantsupõrand oli mõne hetkega rahvast tulvil.

Hiljem kanti ette veel rahvatantse, rahvamänge ja ühislauale, kusjuures konferansjeena tegutses Eugen Rosin. Akkordeonistid mängisid hoogsat tantsumuusikat koosseisus: V. Varik, E. Kaar, V. Gustavson, L. Riis, E. Kreem, prl. Raja Himmist, E. Toop ja A. Ruhno. Viimased kolm Hamiltonist. Rahvatantsutruppi kuulusid: L. Lõugas, E. Paju, L. Teern, L. Võismaa, J. Paju, O. Riis, L. Riis, M. Kreem ja V. Varik pillimehena.

Saarlaste õhtu toimkonna juhatajaks oli R. Kreem. Eeskava korraldajaks V. Varik ja majandamistoimkonnas J. Tuuling, pr. V. Tuus, J. Luud ning A. Laanvere. Sündmused kandis filmilindile J. Säägi ja RVN teostas helilindistamist. Riiehoiu korraldasid Lembitu „Nuiamehed“.

Kaks saarlannat, peotoimkonna liiget töötavad õllekapa Saaremaa tervisele on ehtsad. Parem all õhtul esinenu

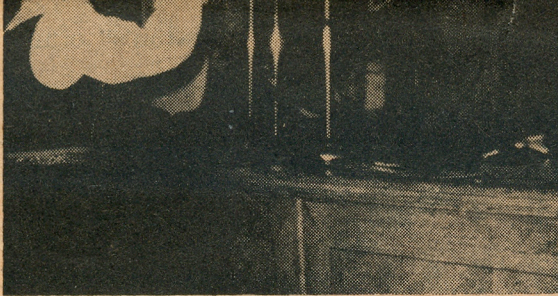

Meeskvartett koosseisus: V. Varik, E. Kaar, L. Riis, V. Gustavson esitas Ed. Kreemi akkordeonisaatel laulu „Meie armas saarekeme“, mille järele R. Kreem luges ette läkituse kodusaaarele. Selles tervitati kodumaid ja randu ning langetati hetkeks pead nende saarlaste mälestuseks, kes ohverdasid elu kodusaaare vabaduse eest või kes küüditati võõrsile. „Hoiu pea püsti saarerahvas. Tea, et kord õigus võidab. Jääme ikka saarlasteks. Jääme ikka eestlasteks,“ märkisid saarlased oma läkituses.

Rahvas laulis ühiselt „Me isad ja emad on saarlased...“, mille helide lõppedes astus kõnetooli Em. Lepik.

Kõneleja märkis elava aplausi saatel, et ta tahab kasutada juhusst saarlaste ja mandrimeeste vahakordade klaarimiseks.

Ta jutustas selleks järgmise loo: „Taevataat oli juba suurema osa maailmast loonud ja jõudnud lõpuks praeguse Saaremaa kohale. Siis tulnud aga Peetrus ja palunud, et looja ka temale midagi teha annaks. Hea küll. Lõpeta sina sinne töö ja mina lähen suurele maale, ütelnud taevataat leplikult. Kui looja lõpuks suurema ehitamiselt tagasi jõudnud, näinud ta ehmatusena, mida Peetrus oli teinud. Kõikjale oli kantud kokku kive ja liiva ning eriti rohkesti

Konsul J. Markus annab pidulikult üle Saaremaa lauliku selle koostamisel kaasaaidanud isikule

kadakaheid. Kõik head plaanid on nurjaläinud, ütelnud vanajumal, kuid lisanud siis: „Päästame veel mis päästa annab. Mina loon saarlase. Mine sina Peetrus ja loo suuremaa mees.“

Kõneleja puudutas humoorikalt veel saarlase vahakordi hiidlastega ja muhulastega, leides, et nad erinevatest nimetustest hoolimata moodustavad ühise terviku. „Olgem uhked oma saaremaa vaimule. Hoiame seda vaimu ja homne päev on meie päralt,“ lõpetas kõneleja kõlavate kiiduavalduste saatel.

Tervituseks võttis sõna ka konsul J. Markus, kes märkis, et vana saarlasena tahab ta kõigil koosviibijail südamliselt kätt suruda.

Järgnevalt andis konsul pidulikult üle saaremaa laulikud nende koostamisel kaasa aidanud isikule. Akkordeonistid lõpetasid eeskavalise osa võimsa marsiga, mille

järel kõlas: „Ma vaatsin paadist kiikriga...“ ja tantsupõrand oli mõne hetkega rahvast tulvil.

Hiljem kanti ette veel rahvatantse, rahvamänge ja ühislaule, kusjuures konferansjeena tegutses Eugen Rosin. Akkordeonistid mängisid hoogsat tantsumuusikat koosseisus: V. Varik, E. Kaar, V. Gustavson, L. Riis, E. Kreem, prl. Raja Himmist, E. Toop ja A. Ruhno. Viimased kolm Hamiltonist. Rahvatantsutruppi kuulusid: L. Lõugas, E. Paju, L. Teern, L. Võismaa, J. Paju, O. Riis, L. Riis, M. Kreem ja V. Varik pillimehena.

Saarlaste õhtu toimkonna juhatajaks oli R. Kreem. Eeskava korraldajaks V. Varik ja majandamistoimkonnas J. Tuuling, pr. V. Tuus, J. Luud ning A. Laanvere. Sündmused kandis filmilindile J. Säägi ja RVN teostas helilindistamist. Riiehoiu korraldasid Lembitu „Nuiamehed“.

19. märts

Vasakul: Perekonnavalss on täies hoos. Paremalt: Saarlaste meeskvartett

Fotod: T. Säägi